

Motion till riksdagen 2009/10:N488

av Kurt Kvarnström m.fl. (s)

Basindustrins villkor

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att kartlägga basindustrins villkor ur ett internationellt perspektiv.

Motivering

Den svenska basindustrin har stor betydelse för Sveriges ekonomi och tillväxt. Landets basindustri, det vill säga skogs-, pappers-, kemi-, gruv-, järn- och stålindustrin, är av största vikt för vår tillväxt och vårt välstånd. Basindustrin är en ledande exportbransch och står för ca 28 procent av den svenska exporten. Tyvärr är det lätt att glömma basindustrins betydelse när det talas om morgondagens arbetsmarknad och ekonomi. Oftast hamnar industrierna i skymundan av tjänstesektorn, som är den sektor som sägs ha de bästa förutsättningarna att konkurrera internationellt.

Sverige har historiskt sett haft en mycket god tillgång till billiga råvaror, billig energi och välutbildad arbetskraft, vilket har varit avgörande för den starka ställning som industrin i dag har globalt. Industrin och industritjänsterna står i dag för nästan 27 procent av BNP, vilket är mer än på 1970-talet. I dag sysselsätter basindustrin över 350 000 personer, och indirekt sysselsätter tillverkningsindustrin närmare 1,5 miljoner människor. För många orter i skogslänen och i andra delar av landet är basindustrin viktig för sysselsättningen. För en fortsatt positiv utveckling är vissa regioner beroende av en stark basindustri.

Basindustrins framtida villkor är avgörande för hur Sverige kan konkurrera internationellt. Vad gäller elanvändningen slukar Sveriges basindustri väsentligt mer energi än andra svenska industrier och är därmed en av basindustrins allra viktigaste förutsättningar för att det finns tillgång till elenergi i tillräcklig mängd och till ett pris som är konkurrenskraftigt mot resten av världen.

Fel! Okänt namn på

Basindustrin är i behov av en långsiktig energipolitik som ger färdriktning samt klara och hållbara spelregler för framtiden. Det handlar bland annat om att investera i forskning kring förnybara energikällor, uppgradera de svenska kärnkraftverken och se till att vattenkraftverken har den modernaste tekniken. Det kan också handla om att se över industrins möjligheter att utveckla sin egen energiproduktion. Industrier och samhället i stort står även inför stora utmaningar och investeringar för en hållbar miljö- och klimatutveckling. Inom detta område behöver också basindustrin få långsiktiga regler att förhålla sig till.

Forskning och utveckling är ett område som fortsättningsvis behöver prioriteras. Enligt FN-organet Unctad är vi det land som i relation till ekonomins storlek satsar mest på forskning och utveckling. Större delen av det forskningsarbete som utförs sker inom industrin. Utan vår inhemska industri skulle vi förlora avancerade arbetstillfällen inom forskning och utveckling. Här behöver vi säkra och stärka samverkan mellan industriforskningsinstitut och regionala industrier samt utveckla spetskompetensen inom områden från ekologi och miljövard till materialteknik.

Det handlar också om att industrierna har tillgång till en god infrastruktur. För att behålla och utveckla vår basindustri är det avgörande att vi har ett fungerande väg- och järnvägsnät som motsvarar industrins behov samt ett utvecklat flyg. Det ska gå snabbt och vara billigt att växla transportsätt. Transportsystemen måste vara effektiva och flaskhalsar på vägar och järnvägar måste elimineras.

För att möta framtidens arbetsmarknad inom basindustrin behöver vi en kvalificerad arbetskraft. Utbildningsinsatserna måste utformas så att studenternas kunskap och kompetens motsvarar kraven från den alltmer tekniska basindustrin.

Vi har här beskrivit några områden som är viktiga att sätta i fokus för basindustrins framtid och utveckling. För att basindustrin i Sverige ska kunna konkurrera på lika villkor på den internationella marknaden behöver förutsättningarna kartläggas i ett långsiktigt perspektiv.

Stockholm den 28 september 2009

Kurt Kvarnström (s)

Anneli Särnblad (s)

Hans Unander ()

Carin Runeson (s)

Peter Hultqvist (s)